

Mikor robbannak a könyvelési díjak?

Idén tavasszal három olyan eset történt velem, hogy újra kellett értékelnem a könyvelési szakma helyzetéről kialakított képemet. Nézzük, milyen impulzusok értek, amelyek alapján a könyvelési díjak drasztikus emelkedésére számítok:

Tavasszal beszélgettem egy nagyon kedves ismerősömmel, aki a pénzügyi területre specializálódott fejezőként másfél évtizeddel ezelőtt még engem is próbált eladni a piacon. Akkoriban frissdiplomásként szakmai tapasztalat nélkül, de használható nyelvtudással multinacionális környezetbe (BIG4, SSC) bruttó 200-220 ezer forintos bérért tudtam volna elmenni dolgozni, könyvelőirodához ennél mintegy 20%-kal kevesebért. Elmondása szerint ebben az időszakban a fejező munkája úgy nézett ki, hogy az ügyféllel történt egyeztetéseket követően feladott álláshirdetéseket, amelyekre akár többszáz ember beküldte az önéletrajzát, majd ezekből szemezgetve 10-15 fővel találkozott, tesztelte szakmai- és nyelvtudásukat, vizsgálta a múltjukat és motivációikat, végül az interjúkon szerzett kép, valamint az ügyféllel egyeztetett elvárások alapján továbbküldött megbízójához 3-4 alkalmas személyt, akik közül az ügyfél – elsősorban szimpátia – alapján tudott választani.

Az elmúlt években ez jelentősen átalakult: olyan erősen megcsappant az álláshirdetésekre jelentkezők köre, hogy – állítása szerint – keserves munkával tud csak „bármilyen” jelöltet szerezni. Már nem feladat az „alkalmas” jelentkező kiválasztása. Aki önéletrajza és megjelenése alapján alkalmasnak tűnhet a munkára, azt rögtön további tesztelés nélkül kijánlja ügyfeleinek, és sikerként könyvelő el, ha összesen 3 embert tovább tud küldeni. Egyszerűen nincs verseny a jelentkezők között.

És mennyit keres ma a frissdiplomás? 420 000 Ft bruttó bér jár annak, aki most ismerkedik a könyvelőprogramokkal, tanulja az integrált vállalatirányítási rendszerek működtetését.

Akik könyvelőirodában – beosztott könyvelőként – már önállóan képesek cégeket könyvelni és beszámolókat, adóbevallásokat összeállítani, 700 ezer forinthez közeli bruttó fizetésért kelnek el a piacon, míg a multinacionális könyvelőcégek könyvelési csoportvezetői már majdnem hétszámjegyű fizetést kapnak.

Április közepén szintén érdekes dolog történt: egy multinacionális vállalatcsoporthoz tartozó vidéki gyártó cég adatrögzítést végző könyvelője felmondott, a gazdasági vezető pedig kétségbeesetten keresett meg azzal, hogy segítsék neki könyvelőt találni. A beszámoló készítés közben egyszerűen nem volt kapacitásuk a kiesett munkaerő pótlására, és mivel ismerősi körből viszonylag gyorsan sikerült megállapodni valakivel, csak átmenetileg – 1-2 hónapra, az új ember munkába állásáig – kellett volna nekik segítség.

Van erre megoldás – gondoltam magamban – és elkezdtem az ismerősi körben levő könyvelőirodákat hívogatni, hogy nincs-e kedvük rövid időre „outsourcelni” valamely munkatársukat. Egyetlen ajánlat érkezett mindössze, az egyik legnagyobb munkavállalói gárdával működő könyvelőcégtől: havi 2,5 millió Ft + Áfa...

A harmadik meghökkentő jelenséggel akkor találkoztam, amikor egy multinacionális cégcsoport keresett meg azzal, hogy szeretnének egy magyar leányvállalatot létrehozni, szerezzünk nekik könyvelőt. Az összes személyes ismeretségembe tartozó könyvelőirodát és szabadúszó könyvelőt felhívtam, de senki sem adott nekik ajánlatot – kapacitáskorlátokra és megfelelő angoltudás hiányára hivatkozva. A multinacionális cégek leányvállalataira specializálódott könyvelőirodák, természetesen adtak ajánlatot – és el is vitték a munkát – 2,5-3 eurós (tételenkénti!) könyvelési díjat kérve.

Mindezen jelenségek – utólag nézve – nem érkeztek váratlanul. Évek óta hallom a könyvelőirodát vezető kollégák panaszát, hogy nem csak a fejlődéshez szükséges új embert felvenni, de a nyugdíjba vonuló kollégákat sem tudják pótolni. A felsőoktatásból is szállingóznak a hírek, hogy a könyvelői szakma már nem divatos, így utánpótlás a fiatalabb generációkból sem várható. Mindezek ellenére azt gondoltam, hogy ez a hiány csak átmeneti: a digitalizáció miatt úgysis jelentősen csökkenni fog az adatrögzítési munka, ez pedig a munkaerőhiány hatásait közömbösíteni fogja. Másként lett...

Nem számoltam azzal, hogy a robbanásszerű digitalizáció – és annak divergens jellege – az elöregedőben lévő könyvelési szakmát olyan súlyos kihívások elé állítja, hogy a nyugdíjhoz közeli – és nyugdíjas – rétegből sokan egyszerűen a visszavonulást választják még az előtt, hogy a digitalizációból fakadó előnyök beérnének és csökkenni kezdhete a munka mennyisége.

És mit hoz mindez magával?

Mivel a bérek nagyon megemelkedtek, csak azok a könyvelőirodák tudnak fejlődni (és új megbízásokat vállalni), akik e megemelkedett bérek mellett is tudják fejleszteni munkavállalói bázisukat. Az egyedül dolgozó – szabadúszó – könyvelők kapacitás hiányában új munkát vállalni már nem tudnak, így a nyugdíjba vonult kollégák után maradt ügyfélbázis hosszan keresi helyét a piacon, és kapja – a fejlődésre képes, magas munkaerő-költséggel működő cégektől – a régi világban irreálisnak tűnő ajánlatokat.

Mindeközben azok a kollégák, akik teljesen önállóan képesek munkát végezni – és eddig egyedül könyveltek – felteszik maguknak a kérdést, hogy miért ne mennének el alkalmazottnak? A cikkem elején bemutatott béreket kis cégekből álló (régiről hozott, baráti-rokoni) ügyfélkörrel elérni már nem könnyű, valós, és nagyon vonzó alternatíva lehet a szabadságot (és a felelősség lényeges részét) feladva valamely könyvelőirodánál munkát vállalni, ahol az infrastruktúra biztosításának terhe is mást illet.

A könyvelőjüket elvesztő ügyfelek ezután a piacon körbekérdezve fognak találni egy csomó, a régi szemmel nézve „normális áron” dolgozó könyvelőt (akik nem tudnak több munkát felvállalni), és találkoznak majd azokkal a cégekkel, amelyeknek vannak kapacitásaik és kétszerannyit kérnek. És mivel a munkát el kell végezni, el fogják fogadni e magasabb ajánlatokat.

És mi lesz az egyedül dolgozó könyvelőkkel? Szerintem itt az ideje elkezdeniük árat emelni, és ajtót mutatni az ügyfélnek, aki még az 5%-os díjemelést is kifogásolja. A régi könyvelési díjából ugyanis már tavaly sem lehetett megélni...

2021.07.09.

Kerényi Máté Fülöp

kamarai tag könyvvizsgáló, adószakértő

KOLCHIS Kft.